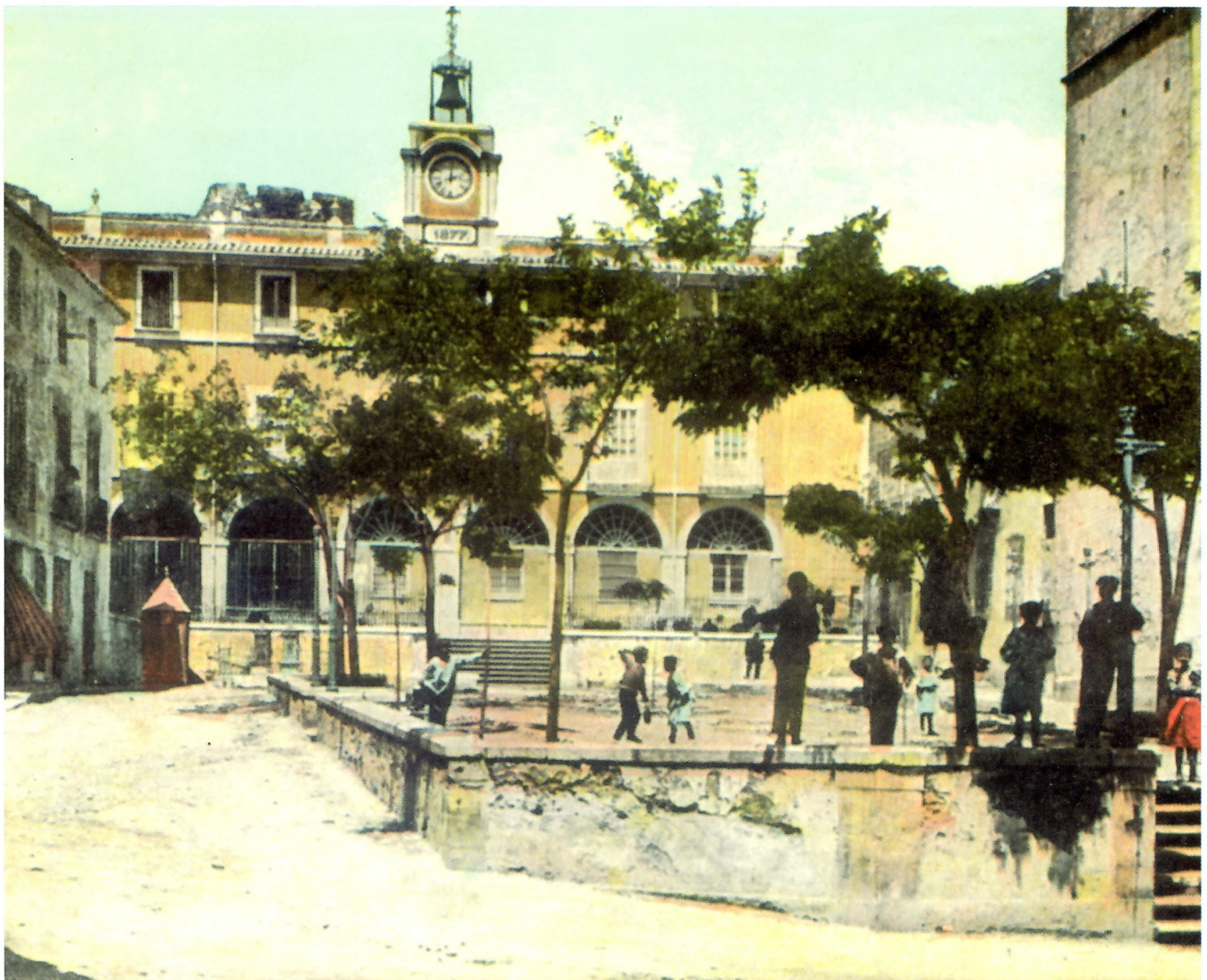

Dénia

L'Ajuntament de Dénia

El Rellotge de Campana

La Casa Consistorial

Un edifici arrelat a la història de la ciutat.

L'edifici de l'Ajuntament és la imatge d'una arquitectura, d'un ornat i d'un temps en què Dénia gaudí de l'escenografia d'un esplendor, efímer però real, brodat i dissenyat pel seu poderosíssim senyor: Francisco Gómez de Sandoval y Rojas, cinqué marqués de Dénia i duc de Lerma. Fou al primer quart del segle XVII quan s'alçaren arquitectures que canviaren substancialment la topografia de la ciutat medieval, creant un nou paisatge urbà d'eixamples, amb nous carrers i cases amb façanes tallades amb carreus de pedra tosca que dibuixaren aquell classicisme d'un Renaixement ja rescalfat.

Els convents de sant Antoni i de Nostra Senyora de Loreto, la «Sala nova», actual edifici de l'Ajuntament, el de l'antiga Duana, hui conegut com «les drassanes», el palau del Governador, i algunes obres de fortificació del Castell, la porxada pal·ladiana de l'ermita de sant Joan i, fins i tot, la teatral gruta de la Cova tallada són alguns dels immobles i entorns que ens rememoren la plàstica i l'estètica d'aquells temps.

L'Ajuntament és un edifici de línies clàssiques. De la construcció originària destaca l'equilibri de la façana, la *loggia* formada per sis sòlides arcades de mig punt, així com els finestrals de les dues plantes superiors. L'ordre perfecte de la façana seria trencat per la construcció de la torreta del rellotge, el 1877. A l'interior, l'espai i el volum de l'actual sala de plenaris és sols l'ombra de la qualitat d'aquella Sala d'altíssim sostre, coberta amb bigues motlurades sostingudes per imponents columnes jòniques.

Al caliu de la fortalesa dels seus murs, al llarg dels darrers segles, s'allotjaren els símbols i els emblemes de municipalitats pretèrites. Així, la seua façana frontera té, encastada al bell mig, la inscripció dedicada a un *dianensi*, *Titus Iunius*, que accedí a mitjan segle II al càrrec de tribú de la Legió XX, amb seu a Chester -Anglaterra-. A la cantonera s'adossà l'ara dedicada a la deessa Venus per *Cneus Octavius Florus*, que ostentà el càrrec municipal de *sevir augustal*.

Postal. Edició Imprenta Esquerdo. Foto Luján. c. 1915

La Plaça de la Constitució

Un entorn urbà forjat durant segles

Què es pot escriure de la plaça de la Constitució, de l'Església, de l'Ajuntament? Qualsevol d'aquestes i altres denominacions han apel·lat al llarg dels segles aquest espai, emblemàtic com cap altre de la ciutat: el centre cívic per excel·lència.

Hui, amb la ferida oberta del solar de la casa on, segons la tradició, s'allotjaren els pares de sant Vicent Ferrer, amb esquerdes encara vives d'un entorn urbà que mai ha estat protegit de veres, amb un hospital que reclama la caritat per restituir el seu, sens dubte, antic esplendor; malgrat tot, és, de debò, l'epicentre; el cor de la ciutat. El punt de mira de mil i un sentiments, el referent d'esdeveniments, públics i privats, dels ciutadans, del cos i de l'ànima, de la vida i de la mort, del bé i del mal.

Anell màgic que acull les façanes inertes que representen poders que han anat avançant i reculant al llarg del temps i de la història; escenari d'unions i comiats que han determinat el viure de bona part dels de Dénia.

Obrim els cors i escorcollem a l'interior de la memòria gràfica que li proposem en aquestes pàgines, per a veure i avaluar, en un obrir i tancar d'ulls, com aquest centre cívic ha canviat durant un petit episodi, entre el 1910 i el 1930, de la seua llarga història que nasqué al segle XVII, quan es construï l'edifici de l'Ajuntament i la capella de sant Roc, gènesi de la nova església de Nostra Senyora de l'Assumpció.

Detall de les noces de don Juan Torres i María Morand. Juny de 1912

Postal. Edició José Marsal. c. 1925

El rellotge de Campana

Més d'un segle de desig per marcar el temps de la ciutat.

Inaugurem un temps en què fins i tot el so d'una campana és causa d'enyor. Qui ha tingut la sort de nàixer a l'ombra d'un campanar, o prop d'una campana que avisava de l'anada i la vinguda dels trens; és a dir, amb el so de qualsevol campana al pols, entendre de debò, aquest discurs. A aquell que mai no ha tingut el gust i la mística d'escoltar una campana, ara l'Ajuntament li brinda el goig de comptar amb un so que prové de les més profundes arrels de la ciutat, un so que representa més d'un segle de desig del poder municipal i del poble de Dènia per mesurar, per marcar el temps de la nostra ciutat.

I és que de la campana, a més del so del seu batall picant i repicant les parets del vas capgirat de metall, hem de cercar el seu simbolisme. Construir la torreta de l'Ajuntament i instal·lar un rellotge de campana que coronava la façana palesa el desig del poder civil per marcar un espai, un territori, la jurisdicció d'un so, singular i específic, diferenciador i, si em permeten, rivalitzador en relació a d'altres sons i campanes.

Al voltant de l'any 1877 fou construïda la torreta del rellotge, tal com resa la pedra acuradament esculpida que suggereix l'empremta dels pedrapiquers de la Xara. Aquesta fou rematada per quatre pilarets, coberts per un delitós ram de forja, rèplica de tiges vegetals relligades, que subjecta la campana. La torreta, al davant, entre cornises i protegit per un frontó, allotja el rellotge.

L'inventari de campanes, a cura del Gremi de Campaners de València i de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de la Generalitat Valenciana, identifica així la nostra campana:

Nom campana: Campana de les hores (Referència: 941).
Edifici: Ajuntament.
Boca: 107; **Altura bronze:** 87; **Vora:** 11; **Pes aproximat:** 709.
Fonedor: Any fosa: 1877.
Epigrafi: H "TERCEROLA AYUNTAMIENTO DE DÉNIA ENERO 1877"
M (03) (escut en torre de castell- possible escut Dénia) (09) (creu).
Conservació: Bon estat, sense ús. Gran batall antic.
Tipus truja: Penja de l'espadanya.
Mecanismes per a tocar: Martell mecànic fora d'ús.
Notes: Interessant, necessària restauració i tornar a l'ús original de fer sonar les hores.

Hui, la campana del rellotge de nou torna a sonar. La maquinària, peça digna i significativa de l'art de fer rellotges, dorm als magatzems del MUSEU ETNOLÒGIC DE DÉNIA. Aquesta, de bon metall i de curós acabat, espera amb paciència un altre esdeveniment com aquest, cada vegada més possible i proper: la reposició del seu ús, la repatriació a la planta alta de l'Ajuntament, on fou durant més de cent anys bessona inestimable i inseparable companya de la campana. De moment, la maquinària, després de passar episodis d'incerteses, es guarda amb cura al fons d'una institució que vetla per a què aquest i tants altres atifells i enginys, quan es cerquen, es troben i, mentre, gaudesquen del millor estat de conservació possible.

Divendres, 19 de desembre de 1997.

Postal. La Industrial Fotogràfica. València, c. 1910

Text: Josep A. Gisbert. Desembre, 1997.

Il·lustracions: Museu Etnològic de Dénia. Arxiu de Memòria Gràfica.

Portada: Postal acolorida. Edició Thomas. Barcelona, c. 1914.

EDICIÓ A PROPÒSIT DE LA PRESENTACIÓ
DEL RELLOTGE DE CAMPANA DE L'AJUNTAMENT.

AJUNTAMENT DE DÉNIA